ԹԻ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 143 ՇՈՒԼԻՍ 20/1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1898 14 ՐԷՊԻԼ ԷՎԼԷԼ 1316 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

درعلیه ده غلطه ده (ماسیس) غزتهسی اداره خانهسنه

Նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Քաղաքական եւ Ազգային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան.	140	Ղրշ
» » » » վեցամսեայ.	70	»
» » » » եռամսեայ.	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան.	40	Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ.	20	»
Դրամի փոխարէն փոստի թուղթ կ'ընդունուի, դրուշի վրայ 100 դրուշի հաշուով:		115

Տեղական բարձրաձայն ծանուցմունքներուն կը վերաբերի:
Մանրամասնութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»

Աչէ-Եէի խափանումէն ետքը, այդ թերթին վարչութիւնը՝ որուն յանձնուած էր Մ-էի հրատարակութեան հոգը իր արտօնատիրոջ Կարապետ էֆ. Իւթիւճեանի կողմէ, Մ-էը հրատարակեց իբր 10 փարայի օրաթերթ, չարունակելով այն յանձնառութիւնները զորս ստանձնած էր Աչէ-Եէի համար:

Դրեթէ վեց ամիս առաջ, վերջուրբ 2ին, Մ-էի 20 փարայի օրաթերթի վերածուեցաւ խմբագրական նոր կարգադրութիւններով, չարունակելով վայելել այն համակրանքը զոր ընթերցասէր հանրութիւնը ցոյց տուած է միշտ Մ-էի և Աչէ-Եէի:

Այս անգամ Կայսերական Իրատէ մը արտօնած է Աչէ-Եէի վերատին հրատարակումը: Աչէ-Եէի և Մ-էի վարչութիւնը նկատելով որ Աչէ-Եէ տասերկու տարի յարատեւ կերպով առանց ձեւի փոփոխութեան հրատարակուած է իբր մեծ օրաթերթ, մինչև 14 սեպտեմբեր 1896, թիւ 3770, որոշած է այդ ձեւով չարունակել անոր հրատարակութիւնը օգոստոս 1էն սկսեալ, և Մ-էը վերածել չաբաթաթերթի ինչպէս կը հրատարակուէր սակէ առաջ:

Աչէ-Եէի և Մ-էի վարչութիւնները նոյն ըլլալով, Մ-էի օրաթերթի բոլոր պահանջները և պարագրերը փոխանցուած են Աչէ-Եէի և արդի օրաթերթ Մ-էի բոլոր բաժանորդները պիտի ստանան օգոստոս 1էն սկսեալ Աչէ-Եէը Մ-էի տեղ, արդի դիրքով և արդի խմբագրական մարմնով ու աշխատակիցներով, նոր տառերով ու նոր բարեփոխումներով:

Աչէ-Եէի այն հին բաժանորդները որոնք կը փափաքին չարունակել իրենց բաժանորդագրութիւնը, կրնան դիմել այսօրուընէ թերթին անօրէնութեան, որպէս զի օգոստոս 1ի 3771րդ թիւէն սկսեալ զրկուի իրենց:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ուսումն. Խորհուրդը, կանոնական տրամադրութեանց համաձայն, փութացած էր կազմել եղանակիս կրկին Ճանձնաժողովները, «Ուսուցչութեան ընտրելեաց Քննիչ Ճանձնաժողովը և անոր պատուարժան եղբայրակից՝ դպրոցական «Շրջանաւարտից Քննիչ Ճանձնաժողովը»: Առաջինը մէկ քանի անգամ նիստ ունեցաւ արդէն, և վերջին ուրբաթ օր սկսաւ իսկ ընտրելիներուն քննութեան: Երկրորդը հրաւիրուած է ինիստ գումարուիլ յառաջիկայ ուրբաթ օր, Ուսումնական Խորհրդի հետ համախորհուրդ, նախնական գործողութիւնները կատարելու և իր պաշտօնին ձեռնարկելու ընդ հուպ: Սեպտեմբերի մէջ ուրեմն երկու ցուցակ պիտի ունենանք մեր աչքին առջեւ. մին պիտի ներկայացնէ կրթական նորանոր պաշտօնեաները, Օգնականի կամ Դասատուի պարակի և կամ Մատնադէտի աստիճաններով, և միւսը պիտի նշանակէ երկու տեղէ արժանաւոր շրջանաւարտներու անունները, մայրաքաղաքիս Ցաբը. Նախակրթարաններու արդիւնք կամ ընծայ:

Կազմական Կանոնագիրն ու միւս հրահանգները՝ կրկին Ճանձնաժողովներուն տրամադրութեան տակ դրած են պատշաճ մաղեր. գործը մաղելու եղանակին վրայ է, մոռցած էք հարկաւ լինձմէ առաջ, և մաղուածներէն պիտի դատէք, եթէ չեմ սխալիր, մաղողներու յաջողակութիւնը: Ուսումն. Խորհուրդն ալ, որ ձեզմէ և լինձմէ առաջ պիտի տեսնէ մաղուածները, հարկաւ այպէս կը խորհի՝ անմիջական պատասխանատու ըլլալով կեդրոն. Վարչութեան առջեւ, — որ սակայն, եթէ ուրիշին չէք ըսեր, այնչափ խստապահանջ չէ Ուսումն. Խորհրդի ըրածին թողուցին նկատմամբ, և չատ բարակ չ'ուզեր մաղել անոր կրթական անօրինութիւնները, գիտնալով որ... դրպանի դրամ անդամ տուած չունի Խորհրդին առջի օրէն, մանաւանդ թէ արդէն ունեցածն ալ... Պարիւրքարանի Եմմացոյցին մէջ պատահական թոչակի յաւելումներու վերապահած է, գիտէք:—

Ցառեւես չէի ուզեր ըլլալ, բայց անցեալ տարուան փորձութիւնը կաշկանդած է միտքս: Անցեալ տարի Քննիչ Ճանձնաժողովի մաղէն երեսունի չափ ուսուցիչ թափեցան և միայն... հինգ շրջանաւարտ: Ըսողներ եղան թէ, որովհետեւ անցեալ տարուան մաղը մէկ էր, ուսուցիչ և շրջանաւարտ խառն ի խուռն լինկան մաղին ծակոտիներէն՝ հաւասար մեծութեամբ բացուածներէ անցնելով: Ըսողներ ալ կան այսօր, ոչ լինի չափ յոռետեսներէն, թէ այս ընթացքով հրապարակի վրայ աւելի շատ ուսուցիչ պիտի ունենանք՝ քան վարժարաններու մէջ ուսանող, աւելի մշակ քան թէ հունձք. հայէ աւելի բերան, կ'ըսեմ ես ալ, եթէ շատ վայրերան չէք գտներ դիս դուշակութեանս մէջ: Իրաւ որ կամաց կամաց քաղաքական տնտեսութեան հարց մը կ'ըլլայ, ինչպէս դիտել տրուած է երբեմն, վարժապետներու—տարբերեալ տեսակէն կամ... հատարակ գրագէտներէն—տարապայման աճումը հրապարակի վրայ, դպրոցական սեմերու առջեւ. հինայ ինչպէսէ ասելէ ոչ-դպրոցական ըսուած տնտեսական առածը բաւական չէ համեմատութիւնը պատկերացնելու պաշտօնի և պաշտօնեայի մէջ: Երբ ներելի համարուած է մէկ ոստմամբ անցնիլ ուսանողութենէ ուսուցչութեան, համեմատութիւնը տակաւ կ'աճի հարկաւ. ի նպաստ պաշտօնեայ կողմին, և օր ալ կրնայ գալ՝ որ յանկարծ երեսունէ աւելի վարժապետանոցներու տեր եղած ըլլանք մայրաքաղաքիս մէջ միայն, — ապահովապէս Ուսումն. Խորհրդի ծրագրած Վարժապետանոցին լոյս տեսնելէն առաջ: Հիմայ ամէնէն դիւրին արուեստը ուսուցչութիւնն է, և ուսուցչութեան մէջ դիւրագոյնը՝ Հայ լեզուի աւանդումն է անշուշտ, քանի որ...հով կլլելու վարժուեցան. ուսանողներն ալ, հոգաբարձութիւններն ալ, Ուսումն. Խորհրդի պատասխանատուութիւնն ալ: Բաւական է որ մարդս կարող ըլլայ աշխարհաբարի հարիւր տեսակէն մէկը տեղաւորել խեղապատակին մէջ, և քերականութիւն ու շարադրութիւն սորվիլ, ղը օրինակ, Ցետես. Խորհրդին չափ. ա՛լ այնուհետեւ կը յաջողի դրամօժանի գործը...կամ— անչափ խօսելու համար—Հայ լեզուի ուսուցչութիւնը քալեցնել Ցարդականէ մինչեւ Բարձրագոյն դասընթացքներու մէջ:

Կը սպասենք ուրեմն կրկին Ճանձնաժողովներու խղճմտութեան արդիւնքին, մանաւանդ որ երկու մարմիններն ալ ընտիր ու ձեռնհաս տարբեր կը պարունակեն իրենց մէջ, և կարող են հարկ չմոռնալ Ուսումն. Խորհրդին՝ մաղուածները կրկին մաղելու: Կը սպասենք անձկաւ կրթական խնամեալ հունձքի մը՝ յառաջիկայ սեպտեմբերի մէջ ողջունելու համար արժանաւոր ուսուցիչներ և արժանաւոր շրջանաւարտներ ... եթէ կարելի ըլլար՝ առաջիններէն քիչ և երկրորդներէն շատ թուով, կամ՝ գոնէ իրարու հաւասար, քանակով և որակով իրարու համեմատական. մանաւանդ:

* * *

Ուսումն. Խորհուրդը, առանց սպասելու իր դրամական վարկին յարութեան, կրնայ անշուշտ յաջողիլ տարուան համար Կազմական Կանոնագրի մէկ երկու կէտերը բարեփոխել, ինչ որ դրամով ըլլալիք գործ մը չէ. գլխաւորաբար բարեփոխութեան կարօտ են ուսուցչութեան ընտրելիներու վերաբերեալ յօդուածները: Օրինակի համար վիկայականի քննութեան ընդունելու չէ այն ընտրելին՝ որ երկար տարիներ առեւտրական գործերով զբաղած և յետոյ գործերուն ձախողութենէն ստիպուած կու գայ, կեանքին «մեռասաներորդ» ժամուն, ապատոնիլ ուսուցչական ասպարէզի մէջ իբրև անկիրանոց: Դարձեալ միջոցներ խորհելու է, որպէս զի երէկուան դպրոցական շրջանաւարտը չկարենայ անմիջապէս ուսուցչական աթոռը բռնել. կանոնական քննութիւնը յաջողութեամբ անցընելէ յետոյ իբրև «Օգնական» ուսուցիչ կամ ուսուցչուհի, գոնէ մէկ տարի իբրեւ «Ինդէնտ» ներկայ գտնուելու է առաջնակարգ ուսուցիչներու դասախօսութեանց, իբրև Ինդէնտ ծառայելու է անոնց տրամադրութեան տակ, և ապա թոյլատրուելու է իրեն առանձինն պաշտօնավարել այս կամ այն դասընթացքի մէջ՝ ուսուցիչներուն վկայութեան համաձայն և Ուսումն. Խորհրդի գիտութեամբ ու հաւանութեամբ:

Այս և այս կարգի բարեփոխութիւններու համար Ուսումն. Խորհուրդը կրնայ չսպասել այն երանաւէտ օրուան՝ ուր իր անունն ալ պիտի տեսնէ Նշանակուած Պատրիարքարանի «Եղից» սիւնակին մէջ, կոկիկ կլորիկ դումարի մը քով, ինչպէս կը յուսայ կամ... չի յուսար: Բայց երբ թղթատարի ծախք հոգալու չափ դրամ կարենայ ճարել, սակէ անկէ —կամ յաջողի քսան հազարնոցէն... քսան ոսկի մը փրցնել կանխիկ իբրեւ խոստութեամբ,—Խորհուրդը կրնայ ի գործ ածել այն կարեւոր առաջարկութիւնը զոր ըրած էր, նախընթաց չաբաթ օրուան Մ-էի մէջ, Հրանտ Ամատուր: Առաջարկութեան ամփոփումն էր՝ Ուսումն. Խորհրդի տարեկան վիճակագրացը տարածել նաև դաւառային գլխաւոր կեդրոններու դպրոցներուն վրայ, մերթ ընդ մերթ տեղեկութիւն ստանալով պաշտօնապէս, և Հայերէն լեզուի գրաւոր մրցման մասնակից ընել նաև առաջնակարգ քաղաքներու երկսեռ դպրոցականները: Թղթատարի ծախքին անպատեհութենէն զատ... մեացեալը շատ օգտակար կը նկատեմ ես դաւառային վարժարաններու համար, և միանգամայն շատ հետաքրքրական ինչ ինչ տեսակէտներով, երբ Խորհուրդը առիթ պիտի ընծայէ մեզ տեղեկանալ պարբերապէս հեռաւոր դպրոցներու ուսումնական վիճակին, և բաղդատութեան դնել զանոնք Պոլսոյ կրթական հաստատութեանց հետ:

Իսկ Կազմական Կանոնագրի մէկ բարեգործ տրամադրութիւնը, որ առայժմ անգամ այս տարի գործադրուելով՝ վերջ տուաւ թաղային վարժարաններու հրապարակային տարակուսակ հարցարնութեանց, կ'արժէ որ անխառն անապակ պահպանուի ամէն տարի, մանաւանդ Առաքաղարի Մ. Կարապետ թաղին դպրոցական... չեկնեցուցիչ հարցաքննութենէն յետոյ, որ գայթակղութեան հոտը բուրեց ծաւալեց մինչեւ մեր եղերքները:

* * *

Բայց պէտք է հոտոտել գայթակղութիւնը մեր եկեղեցականութեան կանամբի դասուն մէջ, եթէ չէք վախնար համաճարակէ, որ ահաւոր վընաս կրնայ քաղաքական արժանապատուութեանց, մանաւանդ Գումգարուի շրջանակին մէջ: Խեղճ արժանապատուութիւնները, բնաւ չօգտուելով կրօն. ժողովի անճարակ պատուաստէն, տասնեակ թիւերով կը մահանան... գանձանակներու կամ սընտուկներու քով, պահարաններու ներսի դին, դամբիւղի մէջ, գերեզմաններու առջեւ, սալայատակներու վրայ, ամէն տեղ: Ի՞նչու

ՊԻԶՄԱՐԲԻ ՄԱՀԸ

Ֆրիտրիխսրուհէն յուլիս 31 թուական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պիզմարք իշխան շաբաթ կէս գիշերէն ժամ մը առաջ մեռեր է։

Դարուս այս նշանաւոր քաղաքագէտը ծնած էր Շէօնհաուզէնի մէջ 1815 ապրիլ 1ին, որով 83 տարեկան էր։ Ազնուական և նշանաւոր ընտանիքի մը կը վերաբերէր։ Նախ Պէրլինի ու Կէօթինկէնի համալսարաններուն մէջ իրաւագիտութիւն ուսաւ և յետոյ զինուորական ասպարէզը մտաւ, իբրև կամաւոր հետեւակ զօրաց. ապա դեր-տեղակալի աստիճան ստացաւ։ 1846ին Սաքսոնիայի գաւառական ժողովին անդամ ընտրուեցաւ և 1847ին ալ երեսփոխան և նշանաւոր հանդիսացաւ իբրև զօրաւոր մտքի տէր և ճարտարախօս։ Պիզմարք դիւանագիտական ասպարէզին սկիզբները երկու անգամ ձախողուածներ ունեցաւ, բայց չվհատեցաւ. իրեն նշանաւոր ընտրած էր սա խօսքը. —Դիւանագիտութեան մէջ միտք, խելք, գիտութիւն ու կորով արդիւնք մը չունին. միայն փորձառութեամբ ու հաստատամտութեամբ կարելի է յաջողիլ։» 1851ին մտաւ դիւանագիտական ասպարէզը։ Ֆրէտերիք Վիլհէլմ Դ. թագաւորը Բրուսիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ համակրեցաւ Պիզմարքի և յանձնեց Ֆրանքֆորթի դեսպանութիւնը որ այն չատ կարեւոր պաշտօն մըն էր։ Պիզմարք Գերմանիոյ այն ատենի կացութեան բերմամբ զինակցութիւնը յարմար չդատեց, որովհետեւ Աւստրիոյ և Բրուսիոյ յարաբերութիւնները ձգտեալ էին և Աւստրիա կ'ուզէր միշտ առաւելութիւն մը ունենալ։ Աւստրիոյ քաղաքականութեան հակառակ ընթացքի մը հետեւեցաւ և Իտալիոյ նկատմամբ թոյլատու ընթացք մը յարմար դատեց։ Պիզմարք այն միջոցին ծանկանոնով «Իտալիոյ խնդիրը» անուն գիրք մը հրատարակեց, բացորոշապէս պարզելով Աւստրիոյ դէմ իր հակառակութիւնը։ Զատագովեց Բրուսիոյ, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի զինակցութիւնը՝ իբրեւ խիստ շահաւոր Եւրոպայի հաւասարակշռութեան համար։ Բայց պարագաներու բերմամբ և ժամանակ անցնելով, իր այս գաղափարը բնականաբար փոխեց։

1859ին Բեդրսպուրկի դեսպան կարգուեցաւ։ Երեք տարի պաշտօնավարեց և Զարին համակրանքին ու վստահութեան արժանանալով Ալէքսանդր Նէվսքի պատուանշանով մեծարուեցաւ։ 1862ին Բարիզ փոխադրուեցաւ նոյն պաշտօնով։ Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ ալ մեծ համաւաշահեցաւ և իբրև լաւ դիւանագէտ Նաբոլէոնի մտերիմ բարեկամներէ մէկը եղաւ։

Ժամանակ մը վերջը, Բայսխթակի մէջ պատերազմական ելմտացոյցին առթիւ ծագած անհամաձայնութեան հետեւանքով Պերլին հրաւիրուեցաւ և նախարարապետ, արտաքին գործոց նախարար ու արքայական պալատան տնօրէն կարգուեցաւ։ Կարգադրեց ելմտացոյցի խնդիրը։ Նոյնպէս Տանիմարքայի ու Աւստրիոյ հետ եղած վէճերուն համար ալ կարգադրութեան եղանակ մը գտաւ։ Պիզմարք այդ միջոցին ամենամեծ ծառայութիւններ մատոյց Բրուսիոյ. գիշեր, ցերեկ աշխատեցաւ առանց յոգնելու։ Գերմանիոյ փոքր պետութիւններուն միացմամբ կայսրութեան մը կազմուիլը Պիզմարքի շնորհիւ եղաւ։ Պիզմարք էր որ 1865ին յաջողեցաւ Բրուսիոյ բանակը Շլէզվիկ մտցնելով Ջնջել այն դաշնադրութիւնը որ կը գծէր Աւստրիոյ իրաւունքները Շլէզվիկի վրայ։ Աւստրիա բարձրեց, որով Բրուսիոյ ու Աւստրիոյ յարաբերութիւնը խզուեցան։ Վերջապէս Պիզմարք հասաւ փափաքին և Աւստրիոյ ու Բրուսիոյ միջև պատերազմ ծագեցաւ։ 1866 յուլիս 3ին Սատովայի դէպքով և գերմանական դաշնակցութեան մէջ Բրուսիոյ առաջնութիւն ստանալովը խնդիրը վերջացաւ։ Աւստրիոյ հետ հաշտութիւն կնքուեցաւ։ Ժամանակակից պատմութեան տեղեակ եղողներուն ծանօթ է թէ Շլէզվիկի ու Հոլշթայնի դքսութիւնները ինչպէս միացան Բրուսիոյ, որուսական զինուորները ի՛նչ եղանակաւ Ֆրանքֆորթ մտան և Հանովէր ի՛նչ միջոցաւ կցուեցաւ Բրուսիական երկիրներուն։ Այս ամէնքը Պիզմարքի շնորհիւ եղան և օր օրի զօրացուցին Բրուսիան, աւելցնելով անոր ազդեցութիւնը։ Պիզմարք կը խուսափեր թէ երկրին շահերը պաշտպանելու նպատակաւ երբեմն բռնական միջոցներու ալ կը դիմէր։

1866ին, դարձեալ Պիզմարքի ջանքերով, Բրուսիոյ թագաւորութիւնը պաշտպանողական ու յարձակողական զինակցութիւն մը կնքեց Պավիէրայի, Պատէնի ու Վիւրթէնպէրկի հետ, որով գերմանական մեծ դաշնակցութիւնը սկսաւ տակաւ կազմուիլ։ 1867ին էր որ իրագործուեցաւ Պիզմարքի երկար տարիներէ ի վեր տածած բաղձանքը որուն համար ոգի ի բռին կ'աշխատէր։ Այդ թուականին կատարուեցաւ «Հիւսիսային դաշնակցութիւնը» և 22 պետութիւն ու 29 միլիոն հոգի մտան այդ դաշնակցութեան մէջ, որուն նախագահն էր Բրուսիոյ թագաւորը։ Պիզմարք այս յաջողութենէն յետոյ մեծ փախուստ մը կնքեց՝ նաւատորմի շինութեան համար։ Այդ միջոցին ժամանակ գտաւ Բրուսիոյ ներքին վարչութիւնը բարեկարգելու և դպրոցական կրթութիւնը պարտաւորիչ ընելու համար։

1868ին անձնական տարութեան պատճառաւ պաշտօնէ քաշուեցաւ և մէկ քանի ամիս հիւանդացաւ. բայց ժամանակ մը յետոյ նորէն պաշտօնի ձեռնարկեց։ 1870ին Գերմանիոյ և Ֆրանսայի պատերազմին ատեն, բանակին հետ անցաւ Ֆրանսայի սահմանագլուխը, որպէս զի կատարելապէս լուր առնէ պատերազմի դէպքերէն։ Այս պատերազմէն Գերմանիոյ ձեռք բերած առաւելութիւնները, ինչպէս յայտնի է, գլխաւորաբար Պիզմարքի շնորհիւ եղան։ Պիզմարք անկէց յետոյ ալ շարունակելով 1890ին հրաժարեցաւ իր բոլոր պաշտօններէն ու քաշուեցաւ։

Պիզմարք ունի երկու արու զաւակ և մէկ աղջիկ։ Մեծը՝ կոմս Հէրպէրդ ծնած է 1849ին. երկրորդը՝ Օթոն Ալպէրդ 1852ին։ Աղջիկը՝ Մարի Էլիզապէթ՝ 1848ին. ամուսնացած է կոմս Բանցաուի հետ 1878ին։ Բոլոր զաւակները իրենց հօր քով գտնուեցան վերջին վայրկեանին։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 31 Յուլիս —Պիզմարք իշխանին մահը անակնկալ մը եղաւ, որովհետեւ ուրբաթ օրուան բժշկական վերջին տեղեկագիրը մեծ բարւոքում և գոհացուցիչ վիճակ մը ցոյց կուտար։ Շաբաթ օրը Պիզմարք մէկ քանի լրագիր կարդաց, իրեն քով եղողներուն հետ քաղաքականութեան վրայ խօսեցաւ և ախորժակով ճաշեց։ Իրիկունը վիճակը յանկարծ ծանրացաւ, թոքերու վրայ չրալից ուռեցքներու պատճառաւ։ Միւտ իր աղջկան հետ խօսեցաւ. իր վերջին խօսքերն ալ անոր ուղղեց, «Նորակալ եմ զաւակս» ըսելով. երբ կոմսուհին հոգեվարին ճակատը կը սրբէր։ Երկու զաւակները՝ Հէրպէրդ ու Վիլհէլմ, և Տոքդ. Շուէէնինկէր կէս օրէն ետքը մեկնած էին։ Հակառակ Տոքդ. Քրինզանտէրի Չանքերուն՝ Պիզմարք հոգին աւանդեց հանդարտութեամբ։ Տոքդ. Շուէէնինկէր որ կէս գիշերէն երկուք ու կէս ժամ առաջ Ֆրիտրիխսրուհէ դարձած էր, վերջին ժամուն ներկայ գտնուեցաւ։ Պիզմարք կարծես կը քնանայ հանդարտ երեւոյթով մը։

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՊԱՆՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Աւասիկ Վաշինկթընի Ֆրանսական դեսպան Պ. Ժիւլ Քամպոնի կողմէ Մ. Նահանգաց կառավարութեան տրուած ծանուցագիրը.

«Մ. Նահանգաց և Սպանիոյ կառավարութիւնները դժբաղդաբար բռնուած են պատերազմի մը որ ծագում առած է Ամերիկեան կառավարութեան՝ Սպանիայէ ըրած պահանջումէն՝ քաշուելու համար Քուպայէ, պահանջում որուն Սպանիա չէ համակերպած։ Անկէց առաջ եկած զէն ի ձեռին կռիւին մէջ, Սպանիա կը խոստովանի թէ յաղթուած է։ Այս պատերազմին անոր պատճառած նեղութիւնները մեծ են։ Սպանիա կը կարծէ թէ իրեն համար հասած է ժամը ուր պաշտպանելէ կրնայ Մ. Նահանգաց գործակցութիւնը խնդրել, վերջ տալու համար պատերազմին։ Ուստի կը խնդրէ որ Ֆրանսական դեսպանին միջոցաւ զեկուցուի իրեն՝ հաշտութեան կնքման համար Մ. Նահանգաց պահանջելիք պայմանները.»

—Շաբաթ իրիկուան սուրհանդակով առնուած Եւրոպական թերթերը կը պատմեն թէ հաշտութեան նախնական առաջարկութիւնք ի՛նչ պարագաներու մէջ տեղի ունեցած են։ Սպանիա տասը օրէ ի վեր որոշած էր միջոց մը գտնել վերջ տալու համար պատերազմի մը որ այլ ևս ապարդիւն է. բայց փափուկ խնդիր մը կար, այն թէ Սպանիա ի՛նչ կերպով և որո՛ւ միջոցաւ կրնար հաղորդել իր փափաքը։ Չէր կրնար ուղղակի Մ. Նահանգաց դիմել, քանի որ պատերազմի մէջ է անոնց հետ։ Միւս կողմէ եթէ միջնորդի մը դիմէր, պէտք էր հոգ տանիլ որ օտար միջամտութեան մը ձեւը չառնէ, որովհետեւ Մ. Նահանգները հոգածու ըլլալով իրենց արժանապատուութեան, պիտի չընդունէին, ինչ որ ալ ըլլար։ Ուստի Սպանիա՝ ապաւեց Ֆրանսայի որ պատերազմին սկիզբէն ի վեր Սպանիոյ շահերը կը պաշտպանէ Մ. Նահանգաց մէջ։ Ֆրանսա պարտաւորուեցաւ բանակցիլ ամերիկեան կառավարութեան հետ թէ կ'ընդունի՞ որ Ֆրանսա այս պարագային մէջ իր աջակցութիւնը նուիրէ։ Մ. Նահանգները հաւանեցան և այսպէս սկսան հաշտութեան բանակցութիւնները։ Մնացածն արդէն ծանօթ է ընթերցողաց։

—Վաշինկթընէ կը հեռագրեն թէ Պ. Մաք Քինլի ուղղակի պիտի կատարէ հաշտութեան բանակցութիւնները։

—Անցեալ երեքշաբթի Վաշինկթընի մէջ սա պաշտօնական զեկոյցը հրատարակուեցաւ.

«Ֆրանսայի դեսպանը, Սպանիոյ կառավարութեան անունով և Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարին խնդրանքին համաձայն, այսօր կէս օրէն յետոյ, Սպիտակ Տան մէջ, նախագահին յանձնեց Սպանիոյ կառավարութեան մէկ պաշտօնագիրը, թշնամութիւնները դադրեցնելու և հաշտութեան պայմանները հաստատելու համար։»

—Մարիտէն կը հեռագրեն յուլիս 27 թուով. Հաշտութեան համար Վաշինկթընի մէջ եղած դիւանագիտական դիմումները ծանուցանող հեռագիրը հոս անակնկալ մը չեղաւ։ Մամուլը արդէն հանրային կարծիքը պատրաստած էր հաշտարար յեղաշրջման մը։ Մանիլայէն ու Բորթօ Ռիքոյէն առնուած գէշ լուրեր կ'արդարացընէին Սպանիոյ դիմումները՝ դիմելու համար Մ. Նահանգաց պայմանները։ Մարիտի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը պնդեն թէ Սպանիա առաջարկութիւն չէ ըրած, միայն հաշտութիւն կնքելու և Մ. Նահանգաց տրամադրութիւնները իմանալու փափաք յայտնած է։

ԲՈՐԹՕ-ՐԻՔՕ

Զօրավար Մայլսի արշաւանքը անցեալ երկուշաբթի երբ ցամաք ելաւ Կաւանիքա, Սպանիացի զինուորները յանկարծակի եկան և տկար ընդդիմութիւն մը ըրին. այդ միջոցին յառաջապահներուն թեթեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Սպանիսցիներէն սպայ մը և երեք զինուոր վիրաւորուեցան, Ամերիկացիք բնաւ վնաս չկրեցին։ Զօրավար Մայլսի արշաւանքը կը կազմեն 3500 զինուոր և մէկ զրահաւոր, Մասաչուսէթ, չորս օժանդակ յածաւորակ և ութ փոխադրանաւ։ Ամերիկացիները երբ ցամաք ելան, ծովեզերքին վրայ սպանիացի 30 զինուոր միայն կային որոնք կրակ ըրին Մաւզէրեան հրացաններով. բայց Ամերիկացիներու թնդանօթները շուտով փախուցին զանոնք։ Ամերիկեան դրօշը ցամաքին վրայ պարզուեցաւ առանց դիմադրութեան։ Արշաւանքը շուտով առաջ պիտի քալէ և պիտի գրաւէ Կուանիքայէ Բոնսէ տանող երկաթուղիի գիծը։ Անկէց անդին զօրավար Մայլս, զօրավար Պրուքսի խումբին միանալով, 130 քիլոմէդրոց ճամբու մը վրայէն, որ կղզին հարաւային արեւմուտքէն հիւսիսային արեւելք կ'երկարի, պիտի քալէ Սան Ճուանի վրայ, ուր Սպանիացիները կեդրոնացուցած են իրենց պաշտպանութեան բոլոր ոյժերը։ Զօրավար Մայլս հրահանգ ստացած է հրաւիրել Բորթօ-Ռիքոյի սպանիացի զօրքերը որ Սանթիակոյի պէս անձնատուր ըլլան մխեւնոյն պայմաններով։

—Մարիտի կառավարութեան բերանը՝ Քոքէս Բորթօ Ռիքոյի համար կ'ըսէ.

«Բորթօ Ռիքօ ներկայ պատերազմին պատճառ մը չեղաւ. բայց Մ. Նահանգները, թշնամութեանց սկսելէն յետոյ, փափաք յայտնեցին տիրելու այդ կղզիին և Փիլիպպէսեաններուն։ Վաշինկթընի կառավարութիւնը չի կրնար մոռնալ թէ Սպանիա արդէն ձեռնարկներ ըրած է ի նպաստ հաշտութեան։ Հետեւաբար այս ձեռնարկէն առաջ եղած ամէն գործողութիւններ չեն կրնար դաշնադրութեան մէջ մտնել, միջազգային օրէնքին ամէնէն տարրական սկզբունքներուն համաձայն։»

—Բորթօ-Ռիքօ՝ Մեծ Անթիլներու ամէնէն փոքրը, 1493ին գտնուեցաւ Քրիստափոր Քոլոմպոսի կողմէ։ Սպանիացիք տիրեցին 1509ին։ Զուգահեռական ձև մը ունի։ Երկայնութիւնն է 170 քիլոմէթր և լայնութիւնը՝ 60։ Ծովեզերքը այնչափ ադեղնաձեւ չեն։ Հիւսիսային արեւելեան ծայրը կայ բարձր լեռնաշղթայ մը՝ 1132 մէթր. արեւելքէն արեւմուտք կ'երկարի և կը վերջանայ նշանաւոր երեւոյթով լերան մը վերածուելով, «ձիու համեստ», որ կը գտնուի Արէսիպոյի հարաւային կողմը. Արէսիպո նաւահանգիստ մըն է Սան Ճուանի արեւմտեան կողմը։ Կղզին շատ բարեբեր է. բամպակի, շաքարի և խտնուլի մշակութիւնը կատարելապէս կը յաջողի։ Կլիման կը զանազանի. հիւսիսային ծովեզրը շատ անձրեւ կը տեղայ. իսկ հարաւային ծովեզրը ալեսակար տաքութիւն կը տիրէ։ Սաստիկ փոթորիկներ յաճախ մեծամեծ վնասներ կը պատճառեն ծովեզերքներուն։ Սան Ճուան հիւսիսային ծովեզերքի վրայ միակ նաւահանգիստն է ուր խոշոր նաւեր կրնան ձմերել։ Բնակչաց թիւն է 800,000, որոնց հարիւրին հինգը սեւամորթ։ Կղզին կը կառավարուի սպանիական նահանգի մը պէս. բնակիչները մայր հայրենեաց բնակիչներուն ունեցած իրաւունքները կը վայելեն. այնպէս կը կարծուի թէ Սպանիոյ անձնուէր են։ Բայց իրենց բոլոր բերքերը Մ. Նահանգները կը տարուին։

ՍԱՆԹԻԱԿՕ

Զօրավար Շէֆթիը կը ջանայ Քուպացիներէն աւելի Սպանիացիներու հետ հաշտուիլ։ Սանթիակոյի քաղաքային կառավարիչ Պ. Բոս, որ Քուպայի դատին կուսակիցներէն է, զօրավար Շէֆթիի անունով սպանիացի մէկ քանի պաշտօնեաներ պաշտօնանկ ըրաւ։ Ամերիկեան զօրավարը այս պատճառաւ խիստ դժգոհութիւն յայտնեց Պ. Բոսի որ պիտի հրաժարի։ Այսուհանդերձ Սանթիակոյի զինուորական ամերիկեան կառավարիչ զօրավար Ուտ, քաղաքին կարեւոր պաշտօնէին մէկը յանձնեց քուպայի ապատամբական Քամիլլոյի եղբօր։ Գաւառային դատաւորք չեն ուզեր պաշտօնավարել ամերիկեան դրօշին տակ. ասոնց ինչպէս նաեւ թաղապետական մէկ քանի պաշտօնեաներու տեղ Քուպացիներ պիտի դրուին։

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ՓԻԼԻՊՊԷՍԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Քէօլնէրէ Զայտէ-Նէ կէս-պաշտօնական զեկոյց մը կը հրատարակէ թէ Փիլիպպէսանները բնակող Գերմանացիներ գերման կառավարութեան խնդիր մատուցած են միացումներու կատուցում պահանջելով և թէ այս միացումներու տեղի չտալու համար էր որ զօրաւոր նաւաբեկին մը ղրկուեցաւ Փիլիպպէսեանց ջուրերը։ Գերման կառավարութիւնը պէտք եղածին պէս պիտի քննէ այս պահանջումները և ոյժ պիտի տայ անոնց։ Բայց այժմ դժուար է դիմումի մը ընել Փիլիպպէսեաներու այս ազնիւական վիճակին մէջ. ուստի սպասելու է Փիլիպպէսեաներու մէջ այնպիսի կառավարութեան մը կազմութեան որուն հետ կարելի ըլլայ բանակցիլ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԾՈՎԵԶԵՐԲՆԵՐԸ

Սպանիական Ճէնէրալ-Վալդէզ թնդանօթաձիրը Այէզիրաս հասաւ։ Իսկ Պէլ Լա-գոն, օժանդակ-յածաւորակի վերածուած թրանսատլանթիք շոգենաւը, Բատիչէ Սանթիակօ պիտի երթայ սպանիացի գերիները Սպանիա փոխադրելու։ Բէլլէթ, գահաւորը, որ մեքենայի խանգարում ունեցաւ, նորոգուելուն պէս, ծովակալ Համպա իր նաւարաժին Այութա պիտի տանի։ Կ'ելնուի թէ Սէուիլա Սպանիոյ նաւային գործողութիւններուն կայան մը պիտի ըլլայ։

ՔԱՆԱՐԵԱՆՑ ԽՆԴԻՐԸ

Վաշինկթընէ կը հեռագրեն թէ Պ. Մաք Քինլի պիտի չարտօնէ Քանարեան կղզիներու գրաւումը, նոյն իսկ նաւային գործողութիւններու իբրև կայան, որովհետեւ Մ. Նահանգները առ այժմ չեն ուզեր իրենց համար նուազ փափաքելի տեղ մը գրաւել. նոյնպէս չեն ուզեր այնպիսի գաղափար մը տալ Եւրոպայի թէ իրեն դէմ գործելու համար կայան մը ունենալ կը փափաքին։

ԱՄԵՐԻԿՍՅԻՐ ԵՒ ՔՈՒՊԱՑԻՐ

Հավանայէն կը հեռագրեն թէ սպանիական կուսակցութեան պատկանող մէկ քանի երեւելիներ յայտարարեր են որ Քուպայի Ամերիկացիներուն տրուիլը անկախութենէ նախամեծար կը համարին, որովհետեւ ապատամբներուն վրէժխնդրութեանը պիտի ենթարկուին։

ՕՐ. ՇԷՖԹԸՐ

Սպանիոյ կառավարութիւնը խնդրեց զօրավար Շէֆթիրի աղջիկն, որ Մատրիտ գացած էր, անմիջապէս մեկնի։ Այս վերտրման պատճառը յայտնի չէ։ Կը կարծուի թէ Օր. Շէֆթիրը ունկնդրութիւն մը խնդրած ըլլայ խնամակալ-թագուհիէն և թէ այս է իր Մատրիտ ուղեւորելու միակ շարժառիթը։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Քրոնչթատի մէջ փուքով կը նորոգուին Նէպոյա Ա. Կայսր և Ամրոսլ Լայոլէէֆ զրահաւորները որոնք երեք տարի Ծայրագոյն Արեւելքի ջուրերը գտնուելէ ետք վերադարձած են։ Ադրալ Նահիմով և Մինին առաջին կարգի յածաւորակները վերստին կը սպառազինուին։ Այս նաւեր, ուրիշ երկու զրահաւորներու, տասը թորպիլաւորներու և թորպիլահալածներու հետ պիտի կազմեն առանձին նաւաբաժին մը որ ի մօտոյ ուղեւորութիւն ը պիտի կատարէ։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ Բ.Ի ԱՐՁԱՆԸ.— Մոսկուայի մէջ զինուած Ալեքսանդր Բ.ի արձանին բացումը փառաւոր պիտի ըլլայ։ Ցարը, Զարուհին, մեծ դուքսերը, դեսպանները, քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարները, ազնուականներու և ժողովրդեան դասերու պատուիրակներ ներկայ պիտի գտնուին։ Պաշտօնաթերթը հրատարակեց հանդէսին ծրագիրը։ Բացման պահուն Մոսկուայի բոլոր զանգակները պիտի հնչեն և թնդանօթներ պիտի արձակուին։ Գիշերը լուսաւորութիւններ պիտի կատարուին և հացկերոյթ պիտի տրուի Քրէմլինի պալատին մէջ։

ԿԱՎԱՍԻ իշխանին առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի, այնչափ որ իշխանը Բորթսմութ երթալով Օղոլբէ զբօսանաւէն ներկայ գտնուեցաւ նաւարշաւի մը։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Քուանկ-Սիի նահանգին հիւսիսային կողմը ապատամբութիւնը կը շարունակէ։ Ապստամբներու թիւը 40,000 է։ Մանտարինները 7400 հոգի զէնքի տակ առած են։ Ապստամբները Եուն-կուանի մօտ 2000 զինուոր ցիրուցան ըրին։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Սիմլայէ կը հեռագրեն թէ յուլիս 24ին Ճանտորի հովտին մէջ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է Տիրի Նապային զօրքերուն և Պաճաուրի բնիկներուն միջեւ։ Առաջինները ունեցան 31 մեռեալ ու 50 վիրաւոր. իսկ վերջինները 136 մեռեալ կամ վիրաւոր։

ԻՏԱԼԻԱ.—Միլանի զինուորական ատեանը ի բացակայութեան տասնըհինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց երկաթուղիի պաշտօնեաներու ընկերութեան նախագահը ու ատենադպիրը եւ Միլանի ընկերվարական ու հանրապետական լրագիրներու երեսուն խմբագիրներ։ Եօթը ուրիշ անձեր ալ տասերկու տարուան դատապարտուեցան։

ՍՈՒԻՍԱՆ.— Ամարայէ կը հեռագրեն թէ Սուլտանի էմիրը իր բոլոր զօրքերը կը համախմբէ Օմտուրման ուր փուքով կ'աշխատին պաշտպանութեան միջոցները աւելցնելու և ամրոցները նորոգելու, ուրիկ կ'երեւի թէ էմիրը անձամբ պիտի կռուի Եգիպտոսի զօրքերուն հետ։ Քիչնէր փաշա իմանալով որ Շապլուքայի մէջ հազարաւոր Տէրվիշներ կան, որոշեց որ անգլիական առաջին կիսաբաժինը Շէնտիի մէջ համախմբուի։ Տէրվիշները հիմայ Քասայի մօտ միայն կէտարէվիի կը տիրեն։ Կը կարծուի թէ մինչև որ Օմտուրման իրենց ձեռքէն ելլէ, կէտարէվիէ չհեռանան։

—Բոնկոյի պետութեան սահմանագիծի կայաններուն Պէյժիացի սպաները անգլիական զինուորներէն օգնութիւն խնդրեր են այն Տէրվիշներուն դէմ որոնք Քիչնէր փաշայի բանակէն կը հալածուին։ Կ'ենթադրուի որ Տէրվիշները եթէ փախան վերին Նեղոսի ապատամբներուն, Ուելոբոյի և Ուկանտայի մէջ կացութիւնը վտանգաւոր ըլլայ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՄԱՐՈՔ.— Մարոք ղրկուած ֆրանսական պատուիրակութիւնը մը պէտք եղած ընդունելութիւնը չգտաւ Մարոքի մէջ։ Պատուիրակութեան պետը՝ Պ. Մոնպլէ՝ երբ Մարոք ժամանեց, նախարարապետը պաղ ընդունելութիւն ըրաւ զանգատելով թէ Ֆրանսա զինուոր կը գրէ Ռիֆցիներէն։

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵՒԵՌՆ.— Իտալիոյ գահաժառանգ իշխանը հիմայ Սբիցէրէի կը գտնուի իր զբօսանաւով. պատրաստներ կը կատարէ հաստատելու համար թէ օդաչու Անարէ Հիւսիսային Բեւեռին մօտենալէ յետոյ հոն վերադարձած է թէ ոչ։ Իշխանը ստուգած է արդէն թէ Անարէ վերադարձած չէ իր չուկէտը, ուրեմն ճամբայ ելաւ 1897 յուլիս 11ին։ Իշխանը՝ Ֆրանց-Եոզէֆ երկրիը ցամաք ելլէլէ առաջ, դէպ հիւսիս պիտի շարունակէ իր հետազօտութիւնները։

ՈՐԹՍԼՈՒԻՃ.—Իտալիոյ մէջ որթալու

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ 29 Յուլիս.—Դահլիճը որոշեց հաստատութեան համար հետեւեալ պայմանները առաջարկել Սպանիոյ.—Բորթո-Ռիքոյի Մ. Նահանգներուն թողուին, Քուպայի անկախութեան ճանաչումը, Լարոնէս կղզիներուն մէջ Ամերիկացիներուն թողուլ կղզի մը, իբրեւ ածուխի կայան; Դրամական տուգանքի խօսք չի կայ; Զինադուլ չպիտի բլլայ; Գալով Փիլիպպինեներու խնդրին, անիկայ պիտի կարգադրուի հաւանաբար Սպանիոյ և Ամերիկայի ներկայացուցիչներէ կազմուած խառն յանձնաժողովի մը ձեռքով։ Դահլիճը միաձայնութեամբ հակառակեցաւ Փիլիպպինեներու կղման Ամերիկայի։ Սպանիոյ գերիշխանութիւնը պէտք է դադրի բոլորովին Անդիլեաներու և Ռուսայիներու ջուրերուն մէջ։ Քուպայի և Բորթո-Ռիքոյի պարտքերուն համար Մ. Նահանգները պատասխանատու չեն։ Բորթո Ռիքոյի, Քուպայի և Սպանիոյ միւս երկիրներուն միջև կնքուած առևտրական դաշնագիրները պիտի ջնջուին։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Բորթո Ռիքոյի Բոնսէ քաղաքը անձնատուր եղաւ Ամերիկացիներուն։

ԲԱՐԻԶ.—Հոնկ-Քոնկէն կիմացնեն թէ Մանիլա անձնատուր եղած է։

ՊԷՌՆ.—Դաշնակցական կառավարութիւնը ազդարարեց տոն Բարլոսի որ անմիջապէս պէտք է մեկնի Զուիցերիայէն, եթէ Սպանիոյ կողմէ գանգատներ ըլլան իր ընթացքին դէմ։

ԲԵՌԼԻՆՈՒՐԿ.— Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Սթուրձա, որ Կարլոս Թագաւորին կ'ընկերանայ, Սպիտակ Արծիւի պատուանշանը ստացաւ։

ԲԱՐԻԶ, 30 Յուլիս.—Մանիլայի անձնատուր եղած ըլլալուն լուրը դեռ չհաստատուեցաւ։

—Սան-Ժուան (Բրդօ-Ռիքօ) անձնատուր ըլլալու վրայ է։

—Ամերիկացիք գրաւեցին սպանական առեւտրական մէկ քանի շոգենաւ։

—Սպանիոյ պատանի Թագաւորը սկսաւ ապաքինիլ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ կառավարութիւնը հակամէտ կ'երեւայ ընդունելու Մ. Նահանգաց հաշտութեան պայմանները, բայց կարելի եղածին չափ պիտի աշխատի մերժելու Բրդօ Ռիքոն Թողելու խնդիրը։

—Սպանիոյ պանքան նորէն 50 միլիոն ֆրանք փոխ տուաւ կառավարութեան։

—Կառավարութիւնը գաղտնի կը պահէ Մ. Նահանգաց հետ կատարած բանակցութիւնները։

—Հաշտութեան բանակցութիւնները Բարիզի մէջ պիտի կատարուին։

ԲԱՐԻԶ, 31 Յուլիս.—Սպանիա ընդուներ է Մ. Նահանգաց առաջարկութիւնները. բայց կ'ըսուի թէ հաշտութեան բանակցութիւնները դժուարութեան պիտի հանդիպին, որովհետեւ Մ. Նահանգները չեն յանձն առներ հարկային պարտքէն Քուպայի ինկած բաժինը։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Զօրավար Պրուքս 5119 զինուորով Բրդօ Ռիքօ գնաց։

—Զօրավար Մերիդ Մանիլա հասաւ։

—Սանթիակոյի մէջ ապագային անընտանութեան պատճառաւ մեծ տագնապ կը տիրէ։

ԲԱՐԻԶ.—Գաղթային նախարարութիւնը հեռագիր ստացաւ թէ Քազէմաժուի արշաւախումբը ջարդուեր է Զինտերի մէջ։ Ողջ մնացողներէն մէկ քանին արշաւախումբին գոյքերը իլո տարեր են։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Թագաւորը թէեւ փակեց Սթուրլիչիայի նստաշրջանը, բայց անմիջապէս նորէն բացաւ, քանակին 1898 ի ելմտացոյցը քուէարկելու համար։

ԲԵՌԼԻՆՈՒՐԿ.—Ռումանիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին ի պատիւ տրուած խնջոյքի պահուն Զարը բաժակ պարպեց Կարլոս Թագաւորի կեանքին, որ պատասխանելով երախտագիտութիւն յայտնեց իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Բաժակ պարպեց Զարին ու Զարուհիին կեանքին։

ԲԱՐԻԶ.—Բիքառի խնդրին համար անհամաձայնութիւն ծագեցաւ ընդհ. դատախազին և հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պէքթիւլիսի միջեւ։ Դատական նախարարը այս պատճառաւ փութով Բարիզ վերադարձաւ։

ՀՌՈՄ.—Ֆրանսական դեսպանին հետ տեսակցութեան մը միջոցին Իտալիոյ նախարարապետը յայտարարեց թէ պիտի չաբունակէ բարեկամական քաղաքականութիւն մը Ֆրանսայի նկատմամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ օր ժամը 9ին՝ առաջնորդութեամբ Բուժկի Հիսարի քարոզիչ Տ. Դանիէլ վարդապետի, Տ. Մկրտիչ քահանայի և Թաղ. Խորհրդի դիւանին, Բուժկի Հիսար գնաց և իրեկուան ժամերգութեանց ներկայ գտնուելէ յետոյ՝ իր եղբօրը Տոքթ. Օրմանեան էֆ.ի բնակարանը անցուց գիշերը։ Ն. Սրբազնութիւն երէկ առաւօտ տեղւոյն Ս. Սանդուխտ եկեղեցիին տօնախմբութեանը առթիւ պատարագեց և օրուան տօնին վրայ քարոզ մը խօսելով՝ ժողովրդեան առ Աստուած ունեցած սիրոյ պարտականութիւնը կատարելու պէտքը բացատրեց։

Ն. Սրբազնութիւն այսօր ալ Վանքոր կը մնայ ու վաղը կ'ելնէ Պատրիարքարան, կրօնական ժողովին նախագահելու։

—Երէկ Սկիւտար Ս. Խաչի Թաղական Խորհրդին նորոգ ընտրութեան քուէարկութիւնը կատարուելով՝ իր ընտրելիներէն հետեւեալները քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ անդամ ընտրուեցան.

Ցարութիւն էֆ. Բէրգեան
Նշան » Վալիտեան
Խաչիկ » Ալլահվերտեան
Կարապետ » Փալճեան
Գրիգոր » Ֆերատեան
Սարգիս » Տանթիկեան

Մնացած երեք ընտրելիներու հաստատական քուէարկութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիրակի

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ՈՒՍՈՒՑԱԿԱՆ ԸՆՏՐԵԼԻՍ

Ուսուցչական ընտրելեաց քննութիւնը տեղի կ'ունենան Բերայի Մանկապարտէզի սրահին մէջ, ըստ հետեւեալ կարգացոյցի.

Յուլիս 17. Ուր—Կրօնք, եկեղեցական պատմ. Երաժշտութիւն.

Յուլիս 24. Ուր —Հայերէն (հին և նոր) Գեղագրութիւն.

Յուլիս 31. Ուր— Ֆրանսերէն, Տաճկերէն, Գծագրութիւն.

Օգոստ. 7. Ուր— Պատմութիւն. Աշխարհ. օրէնսգիտական, տնտեսագիտական և մանկավարժ. Դաստիարակութիւնք.

Օգոստ. 14. Ուր—Ուսողութիւն, Ձեռագործ.

Օգոստ. 21. Ուր— Բնական գիտութիւն, ձեռագիտութիւն և մանկապարտէզի ծանօթութիւնք.

Հետեւաբար կը հրաւիրուին ընտրելիք նշանակեալ օրերուն մէջ, միշտ ժամ 2ին, ներկայանալ։ Ցանձնաժողովին ի քննութիւն։

Ներկայացողք պարտաւոր են ըստ օրինի խնդրագրով մը մատուցանել Ցանձնաժողովս՝

1. Իրենց մկրտութեան վկայականը.
2. Բարի վարուց վկայական մը իրենց բնակած թաղին աւագերէցին և թաղ. խորհրդոյ կողմէ։
3. Իրենց օգնական ուսուցչի վկայականը, եթէ կուզին դասատի սրակ ուսուցչի կամ մասնագէտ ուսուցչի վկայական ըստանալ։ Այս պարագային՝ պարտաւոր են բարոյական պաշտօնավարութեան վկայական մը ներկայացնել կամ կրթական տեսչէն և կամ թաղական խորհուրդներէն այն վարժարանոց, յորս պաշտօնավարած են.
4. Իրենց համառօտ կենսագրութիւնը։
5. Եթէ ընտրելիք գաւառացի են, աւագերէցներուն և թաղական խորհրդոց վկայութիւնք պարտին հաստատուած բլլալ իրենց վիճակին ազգային վարչութենէն կամ Ս. առաջնորդէն.

Առանց այս վկայագրոց, ընտրելին չընդունիր քննութեանց մասնակցութեան։

Ցանձնաժողովս պարտք կը համարի յայտարարել նաեւ թէ ցարդ ուսումնական արտօնագրով պաշտօնավարող ուսուցիչք և ուսուցչուհիք ևս պարտաւոր են ներկայանալ քննութիւն անցընելու և վկայական ստանալու, գիտնալով որ Առաջնոյ արտօնագիրք օգոստոս 15 էն անդին ըստ օրինի անարժէք կը մնան։

Քնեիչ Ցանձնաժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
ՄԱՐԿՈՍ ՆԱՓԱՆԵԱՆ Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 18 Յուլիս 98

ԱԶԴ.—Ազգ. Կեդր. Վարժարանի խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ թէ վարժարանին նոր տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ 98 Մեսր. 1/13 ին։ Ա կարգը մտնել փափաքողները պէտք է դիմեն վարժարանին ընդհ. հսկ.ին, ամէն Դշ. և Շբ. օրերը, առաւօտէն մինչեւ երեկոյ և արձանագրուելէ յետոյ մտից քննութեանց մասին պէտք եղած տեղեկութիւնները ստանան։

Նոյնպէս կը ծանուցուի թէ Կեդր. Վարժարանի Գ. կարգը ևս բացուած է։ Ուստի 95—96 շրջանի Բ. կարգի այն աշակերտները, որոնք յետ քննութեան արժանի հանդիսացած էին իրենց կարգը փոխելու, կրնան առանց վերաքննութեան աշակերտիլ այն նորակազմ դասարանին, կանխաւ իրենց անունը արձանագրել տալով ընդհ. հսկողին՝ մինչեւ Օգոստոս ամսոյ վերջ, ամէն Դշ. և Շբ. օրերը։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
ՄԱՔՍՈՒՏ ՀՈՐԵՆՑ ՅԱԿՈԲ ԷՍԱՅԵԱՆ
Ղալաթիա, 16 Յուլիս 1898 93 2—8

ՀԵՌԱԽՕՍ ԼՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Կայս. Պալատան քարտուղար անուանուեցաւ Սուլթանիէ վարժարանին շրջանաւարտ Լեմիպ պէյ։

Պէրութի Սայտա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ըվլահիէի նախկին գայմագամ Բիզա պէյ։

ՇՆՈՐՀՈՒԵՑԱԻ

Միւշիրութեան ատիճան՝ Սպարապետի Դիւան ընդհ. հաշիւներու վերատեսուչ Հասան փաշայի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Բարիզի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Նէֆիպ Մէլհամէ էֆ.ի և կայս. ախոռներու տնօրէն Ֆահգ փաշայի։

Գ. կարգի Օսմանիէ Տոքթ. Օրմանեան էֆ.ի։

ՄԷՋԼՈՒԻՏԻ հանդէսը մեծ շքով տեղի ունեցաւ երէկ Հաւիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին գնաց նոյն մզկիթը և ընդունուեցաւ նախարարներու և քաղաքային ու զինուորական բարձրատիճան պաշտօնատարներու կողմէ։ Ն. Վեհափառութիւն ունկնդրեց Մարգարէին ծննդեան գրքին ընթերցման։ Նոյն միջոցին Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցան Մէվլուտի օշարակ և շաքար, ինչպէս նաեւ Մէքքէի Էմիրին մէկ պաշտօնագիրը և Շէյխին կողմէ զրկուած արմաւները։ Մեծ-պարքոսը և նախարարներն ալ օշարակով ու շաքարով պատուասիրուեցան։ Յետոյ Վեհ. Սուլթանը կայս. պալատ դարձաւ։ Բոլոր զինուորներուն ուժ. զովիդեան շաքար բաշխուեցաւ։

ՇՒԱՌԻՐԱՄ.—Սպարապետի Դրան դիւաններուն մէջ ծառայող զինուորական սպաներուն ալ հելլէնական պատերազմի շքադրամ պիտի տրուի։ Նոյնպէս կ. Պոլսոյ բոլոր ոստիկաններուն ու ոստիկանզինուորներուն։

ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ Խորհուրդը երէկ տեղի չունեցաւ, որովհետեւ թէ՛ Մեծ-Պարքոսը և թէ բոլոր նախարարները Մէվլուտի հանդէսին պատճառաւ չկրցան Բ. Դուռը երթալ։

ՀԱՄԻՏԻԼԻ հեծելազունդերուն մարզանքին և պարտականութիւններուն համար կանոնագիր մը պատրաստուեցաւ, որուն օրինակները պիտի զրկուին նոյն հեծելազունդերուն։

ՄԵԾ ԵՊԱՐՔՈՍ Խալիլ Բիֆաթ փաշա ապաքինած ըլլալով շաբաթ օրը կայս. պալատ գնաց և իր հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Ն. Բարձրութիւն օր մը ալ հանգիստ ընէ և յետոյ պաշտօնատեղին երթայ։ Ուստի Մեծ Եպարքոսը շաբաթ օրը հանգիստ ըրաւ։

ԱՐԶԱԿՈՒՆԵՐ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐ.—Մէվլուտի տօնին առթիւ շաբաթ օրը ազատ արձակուեցան իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտած 53 այր եւ 7 կին բանտարկեալներ։ Գաւառներն ալ հեռագրուեցաւ այդ կարգի բանտարկեալները արձակելու։

—Թեթեւ պարտքերու եւ դրամական տուգանքներու վճարման համար բանտարկեալ 37 հոգի ալ արձակուեցան։ Ասոնց պարտքերը ու դրամական տուգանքները պիտի վճարուին Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ գումարով։

ԿՐԷՏԷԻ Իտալեան թնդանօթաձիգ զինուորները ճամբայ ելան Իտալիա դառնալու։ Բուլէրիէ ԲորէՔՊոնդէնդ կիմանայ թէ ասոնց տեղ ուրիշներ պիտի չզրկուին։

ԹՕՍԼԻՈՒՈՑ ԳԱԶԱԿԱՆՔ.—Հելլէն կառավարութիւնը որոշեց որ Թեսալիայէ մեկնողները իրենց ստացուածքներուն սեփականութեան իրաւունքը պաշտպանելու համար, պէտք է ուժեմբ ներկայանան և կամ փոխանորդ մը կարգեն անպապ։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ատանայի մէջ Զալաք Պէքիր անուն աւազակապետը ձերբակալուեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆՑ ԱՌԱՆՁԱՆՆՈՐՀՈՒՄՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ Ցունաց Պատրիարքարանի կանոնագրոյն և այն մեկնող վերջին որոշումներու համաձայն, Պատրիարքարանը և մետրոպոլտարանները պակաղրութենէ և ամուսնալուծութենէ ծագած խնդիրները կարգադրելու միայն իրաւունք ունին. նկատելով որ ամուսնութեան խոստումներու առթիւ ծագած վէճերու համար ձեռնհասութիւն չունին և նկատելով որ Ռոտոսթոյի մետրոպոլիտը այս կարգի խնդրոյ մը նկատմամբ որոշում մը տուած է, հրահանգ տուաւ թէ նոյն մետրոպոլտարանին այդ որոշումը չի կրնար գործադրուիլ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑ.—Կրթական նախարարութիւնը պիտի հրատարակէ կրթական տարեցոյց մը (Մէսրիֆ Սալնամէսի) որ պիտի պարունակէ նաեւ Պոլսոյ, Բերայի ու Ղալաթիոյ բոլոր տպարաններու վիճակագրութիւնը։

Պ. ԲԱՒԼԻ.—Վեհ. Սուլթանը Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց Ցունաստանի նախորդ նախարարապետ Պ. Բալլիի, ուրբաթ օրուան ունկնդրութեան միջոցին։ Պ. Բալլի Մէճիտիէի Ա. կարգն ալ ունի արդէն։

ԿՐԻՄԻԵՌՈՅ ՓԱՇԱ.—Թնդանօթաձիգ զօրքերու մարդիշ Փաշն Կրումբոֆ փաշայի պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնը 5 տարուան համար նորոգուեցաւ։

ԿԱՑՍ. ԹՈՒՂԹԱ.—Թէյավաճառ Եավրուեան և Իսագուլեան եղբարք, որոնք Սպարապետի Դրան թէյ կը մատակարարեն, կայս. Իրատէով արտօնուեցան իրենց վաճառատան վրայ կայս. Թուղրան դնելու։ Ջ տեղումը երէկ կատարուելով ոչի պրեներ զետնուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ.—Սերպական թերթ մը կը գրէ թէ Մանասթիրի կուսակալ Ապտիւլբերիմ փաշա արտօնած է սերպ վարժարաններու բացումը Բիզիէն, Պրոտօ և Կրէշնիձի գիւղերուն մէջ։

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ.—Նախարարներու Խորհուրդին որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով մեծ տերութիւններու քով գտնուող օսմ. դեսպաններուն յատկացուած 160 ոսկիէն 45ը զատելով, 115ը սահմանուի խորհրդականին և 30 էն 10 ական ոսկի ալ երեք քարտուղարներուն։ Բ. կարգի դեսպաններուն յատուկ 100 ոսկիէն 30 ոսկին ալ իբրեւ կերակուրի ծախք տրուի երեք քարտուղարներուն։ Հիւպատոսները և դեսպանատուններու քարտուղարները երբ արձակուրդ ուզեն, հեռաւոր տեղերու համար երեք և մօտ տեղերու համար երկու ամիսէն աւելի արձակուրդ չտրուի։ Արձակուրդի միջոցին չվճարուի անոնց ծախուց յատկացեալ գումարը։ Եթէ արձակուրդը կարկեցուցիչ պատճառով մը երկարել ուզողներ ըլլան, ամսեմիաշկալ ու ծախուց յատկացեալ գումարը չվճարուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ —Գոնիայէն մինչեւ Ամասիա և Հալէպէն կամ անոր մօտ մէկ տեղէն սկսելով մինչեւ Պաղտատ ու Պասրա երկաթուղի մը շինելու ծրագիրը, որ մատուցուած է Պ. Պարթիսլի կողմէ, Հանրօգուտ չենութեանց ժողովին միջոցաւ քննուեցաւ ու մատուցուեցաւ Բ. Դրան։

ԵՂԷՄԷՆԻ նահանգին մէջ յանձնաժողովներ կազմուած են կարօտեալց արմտիք բաշխելու համար։ Ի մօտոյ 50,000 քիլէ աւելի արմտիք պիտի զրկուի Եէմէն։ Յուրեի նոր օխան Եէմէնի մէջ հիմայ կ'արժէ 86-89 փարա։ Ասիր գաւառին գանգան տեղերը մարախ երեւան ելեր է։

ՇԱՂԿԱԽՏ.—Պէօյիւքտերէի մէջ երեւան ելած ծաղկախտին առաջքը առնելու համար քաղաքապետարանը որոշեց պատուաստը չդիմադրողները տուգանքի ենթարկել։

ՄԻՍԱՒ էֆ. Օսմ դեսպան Լահէյի, որ արձակուրդով Բարիզ գացած էր, իր պաշտօնատեղին դարձեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ օսմ. գումիսէր Նուսուհի պէյ արձակուրդով մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ԹԷՔԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը նը. կատելով որ գաւառներու նամակատուներուն մէջ թղթատարով զրկուած գիրքերը ու լրագիրները կը կարդացուին և մէկ քանի օր յետոյ հասցէին կը յանձնուին, հրահանգ ուղղեց ամէն կողմ օրինաց տրամադրութեան ենթարկել ու պատասխանատու պաշտօնեաները։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան անպլիական պատուիրակ հազարապետ Լօու արտօնուեցաւ մինչեւ տարեսոյ վերջը վարել Աթէնքի մէջ ունեցած իր պաշտօնը։ Պ. Լօու ի բացակայութեան միջոցին Պ. Պէռժէ պիտի վարէ նախագահութեան պաշտօնը։

ԳՈՆԵԱՑԻ կեդրոնին ու նահանգին զանազան մասերուն մէջ գաղիական սխտ ճարակած ըլլալով, կուսակալը որոշեց մասնաւոր տուներու մէջ ձրիաբար դարմանել վարակեալները միչեւ որ հիւանդանոց կառուցուի։

ՄԱՀՄՈՒԾԱԿ.—Յուլիս 11էն 18 մէկ շաբաթուան միջոցին, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 201, որոց 108ը իսլամ (53 այր, 55 կին) 82 քրիստոնեայ (39 այր, 43 կին) և 11 հրեայ (6 այր, 5 կին)։

—Անցեալ եւրոպական 1313 տարիին մէջ Կ. Պոլիս ու արուարձանները պատահած մահերուն թիւն է 12,399 Ասոնցմէ 7482ը իսլամ են (3550 այր ու 3932 կին), 4225ը քրիստոնեայ (2267 այր, 1958 կին) և 792 հրեայ (358 այր, 334 կին)։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Եղեռնադատ Ատեանը շաբաթ օրը չորրական տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Սոֆիա ու Մակտալիա անուն երկու անպարկեշտ կիներ որոնք Մաքրիգիւղի մէջ Սարրաֆ Ֆիլիքաքիի, խոհարար Խրիմեանի և կահագործ Նիքոլաքիի տուներէն գողութիւն ըրած էին։

—Պոլսոյ պատժական ատեանը նոյն օրը դատեց Սկիւտարցի Ղալիպ ու Մահմուտ պէյերը որոնք ամբաստանուած էին թէ Մահմուտ Փաշայի մէջ հագուստ վաճառող Ֆուստ պէյի, ոսկերիչ Նշան, Յովսէփ ու Վահան աղաներու և Նպարավաճառ Մանթոյի խանութներէն դրամ, մատանի և այլն գողցած են։ Ղալիպ պէյ դատապարտուեցաւ ութ ամսուան բանտարկութեան իսկ Մահմուտ պէյ անպարտ արձակուեցաւ։

ԱՆՏՍՈՒՌ ՀՐԴԵՀ.— Իգմիրի լրագիրք կ'ըսեն թէ հինգ օր առաջ Գազտաղի անտառներէն ծագած հրդեհը մը տակաւին կը շարունակէ։ Այտրնի նահանգին անտառներու ընդհանուր քննիչը ոստիկանզինուորներու ջոկատի մը հետ գացեր է հրդեհը մարելու։

ԳԱՏՐԻՒԻՂԻ Ուզուն Զայրի կողմը Աիտուխիզատէի գետնէն 12,000 կանգուն տեղ հրեաներու գերեզմանատուն պիտի ըլլայ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ Բերայի դատարանին քարտուղարներէն Իհսան պէյ իր տան մէջ անձնասպան եղաւ դաշոյն մը մխելով կուրծքը։ Պատճառը իր եղբօրը հետ ունեցած կռիւն էր։

ԴԻՒԱԿ ՄԸ.—Շաբաթ օր Գատրգիւղի և Ֆէնէր Պահճէի մէջտեղը 40-45 տարեկան իսլամի մը դակը գտնուեցաւ։ Դիպանը կար Գատրգիւղի շոգենաւի տոմսակ մը յուլիս 13 թուականով։ Հաստատուեցաւ թէ անձնասպան եղած է։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.—Երէկ նաւահանգիստին մէջ փայտ բեռցած նաւակ մը ընկղմեցաւ շոգենաւերուն յարուցած ալիքներէն։ Նաւավարը Ահմէտ ազատեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Ուրբաթ օր գողեր մտան Պոլսոյ էֆ.ի տունը, Բերա Աղաճամի, և 11 կտոր գոհարեղէններ վերցուցին, 60 ոսկի արժողութեամբ, և 5 օսմ. ոսկի

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ս. Ո.	25	04
Ամէնէն բարձր գին	»	25	08 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	03 1/2
Ռումելիի երկաթ. գոց.	Ֆր.	111	25
Ամէնէն բարձր գին	»	112	2,
Ամէնէն վար գին	»	111	37 1/2

ԲԱՑՈՒՄ 20 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	25	10
Ռումելիի երկաթուղի	Ֆր.	112	25
Օսմանիէ		414	—
Ռէժի		293	—
Օսմ. Պանքա		12	25
Քէշտի ժէնէրալ 000մ.		9	07
Երկրագործական Պանքա		7	30
Մսս. Ամ. Շանմ է Վալէօտ	Ա. Ո.	3	15
Օսմ. Ապան. Էշ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթ.		775	—
» ժուիսանս		275	—
» պարտաթ.	Ֆր.	506	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	303	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	456	—

ՍԹԻԼԱՆԾ

Քոնսոլիտէ ուժ օրուան	Ս. Ո.	3	25
» մէկ ամսուան	»	—	—
Բուլ. երկթ. ուժ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	07
Անգլիական ոսկի	»	109	36
Բոլ էմբէրիալ	»	96	15
Քրիմլց	»	51	04
Մէջիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէճարիք	»	97	10
Ռուպլի Թղթադրամ	Ս. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	12
» » » չէք	»	109	05
Բարիզ » »	Ֆր.	23	06 1/4
» » » չէք	»	22	96 1/4
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	43 3/4
Վիեննա չէք	Ֆիոր	10	86 1/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Յուլիս

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	65	50
» » » Բ.	»	46	25
» » » Գ.	»	26	25
Դ.) բաց.	»	22	37
Դ.) գոց.	»	22	43
Փոխառութիւն Գասապա	»	83	50
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	62
Այտրնի երկաթուղի	»	12	50
Եգիպտական Միացեալ	»	108	—
Ագկ. Քոնսոլիտէ		110	93
Հելլենական 5 %	»	38	50
Մոնորոլ հելլենական 4 %	»	42	50
Ռանթ » 4 %	»	32	—
Գուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	95	—
» նոր » 6 % 1892	»	96	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	50
Դրամազեղչ	»	2	1/2

ՎԻԵՆՆԱ, 29 Յուլիս

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	55
» Լոնտոնի վրայ	»	120	25
Ռումելիի երկաթուղի	»	60	20
Օսմ. Ռէժի	»	135	25

ԲԱՐԻԶ, 29 Յուլիս

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. բաց.	Ղրշ	22	97 1/2
Դ. գոց.	»	23	—
» » » Բ.	»	47	—
» » » Գ.	»	26	80
Օսմանիէ	»	414	—
Ռումելիի երկաթուղի	Ֆր.	113	—
Օսմ. Ռէժի	»	293	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	553	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	103	22
Քէշտի Լիոնէ	»	873	—
Պանք տը Բարի	»	958	—
Մուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	92	—
Սպանիական արտաքին	»	39	52
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	320
Դրամազեղչ	»	02	—

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Յուլիս

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	20
Ռումելիի երկաթուղի	»	115	80
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

Այս առաւօտեան Բարիզի հեռագրով՝ աւելի բարձր են գները. գոնս. 23 ղրշ. Երկթ. Նոյն 113 փր. իսկ Լոնտոնի սակարանը շաբաթ և այսօր գեց է. այս առաւօտ հոս բացուեց. և գոնս. 25 ղրշ. 10 փր. և Երկթ. 112·25 ֆր։ Գործառնութիւն բաւական տաք են։

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Նուազուրդի կը դնէ 12,600 քիլօ փայտածուխ և 380 մեծ չէքի վառելափայտ։

Առաջարկները պէտք է ուղղուին Կեդր. Վարչութեան մատակարարութեան, (Պոլիս, Ճըրալօղլու խան), Վերջնական նը. ւազուրդը տեղի պիտի ունենայ 28 յուլիս—9 օգոստոս 98. կէս օրէն առաջ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
14/26 Յուլիս 98 5—12

ՀԱՐՄՆԻԵԱՆ ՄՈՄԵՐ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԱՆԻՆՆԵԱՆ

Հանրածանօթ ծաղկավաճառ և զարդարող հարսնիքի մոմերու, Գամանտոխանի անկիւնէն փոխադրուած է Զաքմաքճըլար եօթուլ Մեծ Նոր խան վարի յարկ թիւ 47, ուր կը վաճառէ հարսնիքու համար ծաղկաւէտ կըրանդներ, քոդքեր, ձեռնոցներ, և այն. և կը զարդարէ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ վայելուչ և ճաշակաւոր, համեստ գիներով։

Տ. ԽՈՒԶԱՏՈՒԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հաղորդուած են այս առաւօտ 29 Յուլիս։

Կ.ՊՈԼԻՍ.—Ծանրաչափ 758.— Ջերմաչափը 22 աստիճան։ Օդը ամպամած։
— Կեսօր, ժամը 4,39։
Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ.—Ջերմաչափը ցոյց կու տայ։

Բարիզ 10, Վիեննա 13, Բէռլին 16, Իզմիր 19, Տրապիզոն 23, Աքէնտ, Սէլանիկ 27, Ֆաս 37 աստ. գոյնեն վեր։

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Ալեկոծ։

ՍԱՓՐԻԶ Մ. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

Պ. Մելքոնեան իր Բերայի չիտակ ճամբուն վրայ գտնուող խանութին պզտիկ գալուն համար, աւելի մեծ խանութ մը վարձած է դարձեալ Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Ջիւմպիլ փողոց թիւ 1, ուր նորաձեւութեան համեմատ կը յայտարարէ այրերու, կիներու եւ տղայ մանկիրը, կը դարմանէ մազի հիւանդութիւնները, եւ կանանց գլխարկներու համար ձեւաւոր ֆարիզեներ կը շինէ։ Ասկէ զատ կը գնէ ամէն տեսակ կարուած մազեր և կը ծախէ անոնց շինուածը։ Ֆոթոկրաֆիներու եւ հարսնիքի համար ամէն օր բաց է խանութը։ Միայն, եթէ Վոսքոր երթալու հարկ ըլլայ, յանձնարարդներէն կը խնդրուի օր քանի մը օր առաջ իմաց տան լուրը։ Պզտիկ տղոց մազերը շատ ոճան կը կարուին։

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի դումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկեալներուն համար։

ESTABLISHED 1782

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ջնջումները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, դեռնայարդ թիւ 1

Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՒՐ.— Յորեն.—Վերջացող շաբաթուան մէջ հասաւ 10,000 քիլէ կակուղ ցորեն Անատոլուի զանազան տեղերէն և 5000 քիլէ Ռումելիէն։ Գիներն են, լիպրայէն վար, 17½-18½ Սամսոնի, 8½—9½ Սինոպի, 5½-6 Էնկիւրիի և Գօնեայի ճերմակ և 8 զուրուշ խառն տեսակները։ Կարծր ցորենէն հասաւ 120,000 քիլօ նոր մշակուածներէն, եւ ծախուեցաւ 27½-40 բարա։ Հանար.—Վաճառում չի կայ։ Եգիպտացորեն.—200,000 օխա ծախուեցաւ Սեւ Ծովու տեսակէն, օխան 22—22½ բրայի։ Դարի.—120 թօնս ծախուեցաւ Ռումելիի տեսակէն, օխան 26½ 27 փարայի։ Վարսակ.—Վաճառում չի կայ։ Թռչնակեր.—Վաճառում չի կայ։ Սուսամ.—300 պարկ ծախուեցաւ, տեղական սպառումին համար, օխան 88-90 փր.ի։ Լուբիա.—Վաճառում չի կայ. գիները ինկած են։

ԱԼԻՒՐ.—2500 պարկ հասաւ Սամսոնի տեսակէն, պարկը 80-82 ղրշ.ի 500 պարկ Վանայի տեսակէն, պարկը 85 ղրշ.ի և 2,000 պարկ Օտէսայի տեսակէն, պարկը 95-115 ղրշ.ի։

ԴՂԹԱԲԵՐԻ.—Շաքար.— Թրիէսթէն հասաւ 2,600 պարկ, 560 ալ ռուսական։ Ծախուեցան 2,600 պարկ Թրիէսթէի տեսակէն, կենդինարը 85-90 ղրշ.ի, 560 պարկ ռուսականները, 75 ղրուշի։ Խաճուկ.—500 պարկ հասաւ և ծախուեցաւ 100 օ. 4,80-6 օսմ. ոսկիի։ Բրինձ.— Շաբթուան մէջ հասան 240 պարկ եգիպտական, պարկը 76—80 ղրշ.ի 100 պարկ բիզոն, պարկը 44½ ֆր.ի և 50 պարկ Ճավայի տեսակէն։ Պղպեղ.—Առուծախ չի կայ։ Սպեբիական կարագ.—Թականօքի տեսակին վրայ քիչ մը գործ եղաւ օխան 11 զուրուշէն։ Մոմ.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Քարիւղ.—Թրանսիթի ընթացքի գործառնութիւններ, սնտուկը 17 ղրշ.էն ռուսականին սնտուկը 21 ղրշ. ոսկեղրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱԼԲՈՒՂ.—Շաբթուան մէջ հասան և ծախուեցան 8 տակառ Թէրլիէնսքօ, 34-35 օխան մէկ օսմ. ոսկիի. 89 տակառ ռումանական 35 36 օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ՀԱՆԲԱԾՈՒԻ.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Քարտիֆին թօնսն կ'արժէ 28-30 շիլին, Նիւքասթլինը 24-26 շիլին և Սկոտիականինը 20½-23 շիլին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.—Բաւական կարեւոր գործեր։

ԱՐՏԱԾՈՒԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիֆ.—2500 հակ ծախուեցաւ, օխան 17-22 ղրշ.ի։ Բուդ.—Դորձ չեղաւ, ապրանքի պակասութենէն։ Բամպակ.— 4000 օխա հասաւ Առանայի տեսակէն, օխան 5 ղրուշէն։ Մեհսուֆ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Կապերs.—Քանի մը գործեր եղան 2,500 օսմ. ոսկիի արժողութեամբ։ Աֆիոն.—22 սնտուկ Պալըքէսիրի տեսակէն ծախուեցաւ օխան 159-160 ղրշ.ի և 11 սնտուկ դեղրայի տեսակէն, օխան 153—154 ղրշ.ի։ Դեղին մեղրամոմ.— Վաճառում չի կայ։ Ճեհրի.—Քիչ մը առուծախ եղաւ։ Բայսէրիի տեսակին օխան կ'արժէ 3 զուրուշ, Էնկիւրիինը 80-85 բարա, և Զիլէ, Թոգատ, Զորումի տեսակներուն օխան 2-2¼ զուրուշի։ Գրիսսոր.—Վաճառում չի կայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեռին օխան 5 ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 6⅓ ղրշ։ Մորթ.—Վաճառում չի կայ. օխան 6-14 ղրշ. կ'արժէ։ Ընկոյզ.—Վաճառում չի կայ. օխան 45-50 փր. կ'արժէ։ Կաղին.—Վաճառում չի կայ։ Պռուդ.— Հրապարակին վրայ գործ չեղաւ։

ՄԱԹԻՔՕ ՏԷ ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ
MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՅԻ ՆԵՐԱԿՈՒՄ

Մի տիպն Բերուի Մաթիքօի սերբուած պատրաստուած այս ներարկումն մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը գործմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ միզասայները։

ՔԱՐԱԿԱԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անխոտափելի արդիւնք սերմնահատման դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բուսեկնոյլոյ խէժի ցարաւները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՝ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Ծանր քարեկրոպան վերայ յարիչ, հիւր Զբաղուտինց դիմաց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակառներն դէպ անդամն կը լեցնեն. ցաւազրկելու և բնական վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի յատկութիւնքն ըստ պէտքի, ծամելու-ինն, և ազատ արտասանելու-ինն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագոյն գործեալ ազ անոներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց.Գ. Ամերկ. սով.հատաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (փետ- էն- օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (փետ- էն- էնէրէ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գատարդիւղիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Խրլուէլի փողոց։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբոֆոսֆիթ տը լօ տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն հաւակիլ զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաՏա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՌՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՌԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՋԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախսուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործատեղը՝ Ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ
ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՀԷլէ, Կ. Պոլսոյ և Օրթաքոյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօգարիս	1862
Ակէրթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնս	1695	Մարլնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Ամեէլօ	1541	Գօրսօ	895	Լիբօ	775	Մարդէլիս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսսդս	2377	Դիտս	4811	Լիտալկօ	1581	Միրատս	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1832	Տօմինս	937	Լինտու	3720	Միլս	1037	Սբէրս	1200
Գօրտինս	1264	Տուրս	2883	Լօրարիս	3600	Մօնդէպէլիս	1735	Թասսս	1328
Գրալս	1076	Տրարս	1713	Լումպէր	596	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Տիմամս	504	Իակս	2354	Նէբրս	1083	Թօրիս	3827
Դրիֆիլս	4431	Եպրս	2464	Իտամս	5540	Օհիս	4100	Թօլտս	1470
Գէյրս	1671	Եւտոբատս	1529	Ձիւնս	1080	Օնեարիս	4036	Թորբիտս	487
Գաւիքսս	1337	Եղբաղս	1481	Քլէսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ցիտս	954	Քօլրինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Դաղս	1094	Ցինկանտ	1828	Քօվնս	1700	Բօլս	510	Վալս	1289
Զիրակս	2729	Ցլամինկս	849	Լէս	1053	Բրիալթս	2229	Վօլթուրնս	2396
Սիսէրս	1834	Տրանսիտրս	4582	Լէբանդս	2272	Բինսատս	1663	Եէտս	1850
Դլիս	2697	Կալիէնս	3060	Լիվօրնս	1643	[illegible]	1613	Զէրս	1200
Քօլօրատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Քօլէնս շոգենաւը, նաւապետ Մաքբրմ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Մէյտոս շոգենաւը, նաւապետ Պօյդ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 25ին և Օգոստոս 8ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՖԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հէվբօ-լէ և Աբէ-Էլէց Գլէ- Բանող ղեկեանաբեր

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմենիան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Աբրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Այմէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ձօրմնան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ազգաշիրն	2500
Ֆիրմնիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Վավնիան	3700	Օրօրդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ. ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ԻՄՍԿԻՍՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիսդարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիսդար
11 — Պէշիք	6 15	— —	7 — Գգկ.
11 30 Վասփ.	6 50 Պէշիկ.	11 30	7 40 Պշկ.
12 15	7 55 Պէշիկ.	12 15	8 20
1 —	8 50	1 —	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գգկ.
2 30	10 10 Պէշիկ.	2 50 Վասփոր	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գգ.Ֆպ.	3 5	10 40 Գգկ.
3 15 Ֆէրպ.	11 — Գգկ.	3 30	11
3 30	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25 Գգկ.
4 —	11 20	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 45 Ֆէրպ.		5 —	12 15
5 5		5 40 Պէշիկ.	
5 35		5 30 Ֆէրպօթ	
5 50		6 15 Պշկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիսդարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիսդար
11 15 Պէշքթ.	6 20 Պէպ.	11 45	7 5 Պշք.
12 —	6 50 Պշքթ.	12 20	7 40 Պշք.
12 40	8 Պշքթ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 35 Վասփ	10 15
3 25	10 15	3 5	10 30 Ֆէրպ.
3 15 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45	11 30 Ֆէրպ.
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 45
5 25	12 —	5 30 Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պշկ.		6 15 Պէպէր	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալամաց բացի Կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալամաց բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Ցալամաց բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալամաց [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՄՍԿԻՍՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ
Թ ԱՇԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գալամաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 30 Սիրբէճիէն Գալամաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Գալամաշ Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն շոգենաւը իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

ՀԱՄԳՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻՒ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ		Ֆռանք 14,500,000
Պահեստի դրամ		» 26,504,000
Տարեկան հասոյթ		» 58,937,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՒԻԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԼ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1898 Յունիս 1էն սկսեալ մինչեւ ցնոր ծանօրինութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպան եղբէրն Կամուրջ ելնող շոգենաւերը Երիւնիւրուն

ժ. Վ.	Թ.
10 45 Ր. Ա. Գվ.ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.ենք.Պօյմ. Ր.Հս. (Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	37
11 45 ենմ Մզպ. Պ.օյթ. Բրմ. Թրպ. ենք.Սին. Պօյմ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	40
12 35 ենմ. Մզպ. Պէօյթ. Թրպ. ենք. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	39
1 15 ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպահ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վնք. (Վնք. պիտի հաղորդակցի Ուր.ները Զէնկ.Պէյլ. Գուզկ. Պէշ.)	45
1 45 ենմ.Մզպ.Պէօթ. Թրպ. ենք. (ենք. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ.	43
2 :0 ենմ, Մզպ.Պէօյմ. Թրպ. Պէյզ.Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հիս, Գնտ Պէշիք. ուրբաթները Վնք Զնկ Պէյլ. Գուզկ	37
2 50 Ր. Ա.Գվ. ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Իսպ.Միր.Պօյ.Ր.Հիս.Պէպէք (Պէպ.պիտի հղորդ. ուրբ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	44
4 30 ենմ. Մէգ.Պէօյ. Թրպ. ենք. Սին.Միրկ. Պօյմ Ր. Հիս. Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) ուր. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.	40
5 45 ենմ. Մզպ. Պէօյթ. Թարպ. Պէյզ. ենք.Սին.Գանլ.Պօյմ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պշք.	22
7 — ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ. Պէյզ. ենք. Մրկ.Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պշքիք. (Պէյզօզ Զիք-զաք շոգ. հետ պիտի հաղ.)	21
8 — Ա.Ր. Գվ. ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ.ենք.Սին Պօյ.Ր. Հիս.Պէպ. Արն. Գրչ.Օրթ. Պէշկ.	45
10 15 ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենք. Մրկ.Ր.Հ. Պէպ.Արն. Սրթ.Պշք. ուրբ. Պէյզօզ	32

Եղեռնէն Կամուրջ ելնող շոգենաւ

11 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք.	22
11 45 Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշք.	21
12 30 Ր.Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշք.	32
1 20 Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ Պշք.	22
2 — Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք. Գպգ.	21
2 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	18
3 30 Պէպ. Արն. Գչ. Օթ. Պշք.	20
4 5 Պէպ.Արն.Գուր.Օրթ.Պէշ.Գպ. բացի ուր.	43
4 45 Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	34
5 30 Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պպ. բացի ուր.է	32
10 15 Ր.Հիսարէն ուղղակի Կամուրջ բացի ուր.	43
11 — ընդհանուր օրէն ուղղակի Կամուրջ	34

Առեղեն եղեռնէն Կամուրջ ելնող շոգենաւ

11 — Գնլ- Զնկ- Պէյ. Իպկ- Իսկ.	33
11 30 Պէյզ-Բշպ.Զպգ-Գանլ-Ա.Հիս-Գնտ- Վանք. Ուրբ. Զնկ- Պէյլ- Գգկ- Պէշ.	44
12 5 Պէպ. Վնք- Զնկ- Պէյլ- Գգկ- Պշք- բացի Ուրբաթէ	34
12 25 Պէյզ. Բշպ. ենք. Զպգ. Գնլ. Պօյմ. Ր. Ա. Հիսար Գնտ. Արն. Զէն. Պէյլ.Գուզ-Պէշ-	20
12 45 Վնք. Զնկ, Պէյլ. Գգկ. Պշք.	33
1 30 Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Պշք-	20
1 45 Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գանլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. [Վնք. շոգ. պիտի հաղ. ուր-ները Վնք. Զէնկ. Պէյլ. Գգկ. Պէշ.	45
2 30 Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Պշկ. բացի ուրբ	34
3 — Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտ. Պէշ. պիտի հաղորդակցի ուրբաթ օրերը Վնք. Զնկ. Պէյլպ. Գգկ. Պշք.	37
3 35 Գնտ- Վնք. Զնկ. Պէյլպ. Գգկ. Պշք. բացի ուրբաթէ	32
4 30 Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ. (Վնք.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 30 Մզպ. Պէօյթ- Թրպ. Զնկ. Պէյլ. Գուզ. Պշք.	39
5 15 Վանք. Զէնկ. Պէյլ. Գգկ. Պէշ.	33
7 30 Պէյք. Բշպ. ենք. Գնլ. Մրկ.Ր. Ա. Հիս-Գնտ. Պէպ. Արն. Զնկ-Պէյլ- Օրթ. Գգկ-Պշք. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշք. հանդիպելի գատ հուսկիւտար ալ պիտի հանդիպի	22
8 50 Մէգ.Պէօյթ-Թրպ-Պէյզ-Բշպ.Զպգլ.Գնլ.Ա.Հ. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Իսկ.	18
9 35 Գնտ. Զնկ. Պէյլ. Իսկ. բացի Ուր.	20
10 15 Պէյզ- ենք-Գնլ- Ա.Հիս. Զնկ- Պէյլ.Պշք. բացի ուրբաթէ	22
10 15 Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը 10 35ին	44
10 35 Գգկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	42
11 — Գգկ.էն » » » »	20

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Սալամաց Եղեռ՝ Երիւնիւրուն ելնող շոգենաւերը Ժամերը

12 45 Պշք, Օրթ, Արն.Պ.ա, Ր.Հ.Պօյմ. ենք.Թրպ. Պէօյ, Մզպ, ենմ, ուրբաթները Պէ.զօզ	37
2 30 Պէշ. Օրթ- Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր.Հիս. Մրկ ենք- Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ենմ.	40
3 — Գապ, Պշք. Գգկ- Օրթ. Պէյլ- Զնկ. Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Մրկ- ենք- Բշպ-Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէգ. ենմ.	22
4 — Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյմ. Սթս. ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.ենմ։	21
5 — Գապ.Պշք.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Արնվ.Վանք.Գանտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Զուպուգ.Բշպ.Պէյզ.	20
6 — Գապ.Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.ենմ.Գվգ.սեր	45
7 — Պշք. Օրթ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյմ.Գնլ.ենք. Թրպ. Պէյք - Մէգ. Պէօյ։	18
8 30 Պշք.Օրթ.Արնվ. Պէպ.Ր.Հիս.Մրկ.ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Սէնմ.	32
9 20 Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արվ.Պէպ. Ր.Հիս. ուր. Մրկ. ենք. Թրպ. Պէօյթ. Մզպ.	43
10 — ենքր. Թրպ. Պ.լ.թ. Մէգ. ենմ. Ա. Ր. Գավազ բացի ուրբաթէ	40
10 5 Պէշք. Օրթ. Գրչ.Արս. Պ.ա.Ր.Հս. Պօյմ. Մրկ.Սթէն.ենք. Թրպ. Պէօյթ.Մզպ.ենմ.	37
10 45 Պ.ա.Ր.Հս. Պօյ. Մրկ, Սթս, ենք, Թրպ, Գրշպ. Պյթ. Ս .զպ. Սնս.	45
11 30 Սթ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.ենմ. (ենք.է Պէյզ. զաց.ով շոգ. հետ դաղորդակցելով	43
11 40 Պէպ.Ր.Հիս.Պօյմ.Մրպ. Սթս. ենք.	19

Կամուրջէն Պէպէր ելնող շոգենաւ ժամերը

12 40 Ուղղակի Ր. Հիսար	22
1 20 ուղղակի Պէպէր	20
2 50 Ուղղակի Պէպէր	20
3 30 Ուղղակի Պէպէր բացի ուրբաթէ	43
4 10 Ուղղակի Պէպէր ուրբաթ Պէյլ. Զնկ.	34
4 45 Ուղղակի Պէպէր բացի ուրբաթէ	32
10 30 Պշք. Սբ. Գրչ.Արն. բացի Ուր.	34
11 15 Գապ.Պշք. Սթս.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հ. Պօյմ. ենք.	18
11 45 Պշք.Սթս.Գրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	22
12 15 Պշք.Սթս.Գրչ.Արսվ.Պէպէր.	32

Կամուրջէն Առեղեն եղեռ՝ երիւնիւրուն ելնող շոգենաւերու ժամերը

12 10 Ուղղակի Վասիքէօյ	33
1 — Պշք • Գգկ • Պէյլ. Զնկ • Վանք.Գնտ • Ա.Հիս. Գնլ • Զպգ. Բշպ • Պէյզ • Մէգ • Գվգ.ենք	44
1 45 Պշք.Սթս. Պէյլ. Զնկ. Վանք. բացի ուր.	34
2 45 Ուղղակի Գանտիլլի բացի ուրբաթէ	32
2 50 Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զէնկ.Վանք.Գնտլ.Ա.Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզօզ ուրբաթ օրերը 2 35ին Թրպ. Պէօյթ. Մզպ.	39
4 35 Պշք. Սթս • Պէյլ. Զնկ • Վանք.	33
8 35 Պշք.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վանք.Գնտ.պիտի հղրզ. ուրբ. 8 45 Ա.Հիս. Գնլ.Զպգլ.Բշպ.Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.	33
9 — Պշք. Գնտ. Ա- Հիսար Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. բացի ուրբաթէ	20
9 30 Պշք.Գգկ.Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Գնտ. Ա.Հ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը	44
10 15 Իս, Գուզկ • (բացի ուրբաթէ)	42
10 20 Պէշք. Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Զպգ.Բշպ. Պէյզ. Մէգ. Ր.Ա. Գավգեր	38
10 35 Պշք. Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Արն. Գնտ. Ա.Ր. Հիս. Գնլ.Մրկ. ենք.Բշպ-Պէյզ. ուրբաթ օրերը 15վարկեան վերջը Գգկ.	33
10 40 Իսկտ Գգկ. (բացի ուրբաթէ)	21
11 — Գէյք.Գ